

LBRIS

We know
books

GUY DES CARS

BRUTA

Traducere: TUDOR MIHAIL

EDITURA ORIZONTURI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CARS, GUY des

Bruta / Guy des Cars ; trad.: Tudor Mihail. - București :
Orizonturi, 2021
ISBN 978-973-736-463-0

I. Mihail, Tudor (trad.)

821.133.1

Corectură: **DUȘA UDREA-BOBOREL, EMILIA LEANCĂ**
Copertă: **TATIANA DANIELA POPESCU**

LA BRUTE

Copyright © 2018 Les Éditions J'ai Lu. Originally published in 1951
Toate drepturile acestei ediții aparțin **Editurii ORIZONTURI**

Editura ORIZONTURI – București

Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021.3177679, 0744531333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro
www.editura-orizonturi.ro

Tipar: ARTPRINT

E-mail: office@artprint.ro

Capitolul I
ACUZATUL

Străbătea de trei ori pe săptămână, după cum obișnuia de aproape jumătate de veac, Galeria Tocmelilor, după ce dădea mai întâi o raită prin Sala Pașilor Pierduți. Pretindea că această plimbare de care nu s-ar fi putut dispensa îi îngăduie să „respire aerul binefăcător al Palatului“. Totul – începând cu umbletul său târșit și până la felul aparte în care-și ținea roba spre a saluta cu două degete vreun confrate întâlnit întâmplător sau prin schițarea unei ușoare înclinări din cap –, totul dovedea la el îndelungată obișnuință. În zilele de luni, miercuri și vineri, la orele unu după-amiază precis, îl puteai zări urcând treptele mari ale scării exterioare ce răspundea în bulevardul Palatului, după care se îndrepta către garderoba avocaților, fără să acorde nicio atenție celor ce se petreceau în jur.

Lăsa acolo, aproape cu părere de rău, pălăria melon pe timp de iarnă și canotiera din pai îngălbenit în zilele călduroase, acoperindu-și apoi capul cu o tocă uzată pe care o trăgea mult spre spate, ca să-și camufleze ceafa văduvită de păr. Cu toca pe cap, se înfășura într-o robă roasă, pe care nu se zăreau nici legiunea de onoare, nici bareta vreunei alte decorații, fără a se osteni măcar să-și scoată jacheta verzuie. Acest veșmânt dublu îi împrumuta o corpolență cu totul opusă taliei pe care o avea în realitate la cei 60 de ani binișor trecuți. În momentul în care părăsea garderoba pentru a porni în obișnuita sa raită, își întregea ținuta strecurându-și sub

brațul stâng o servietă de piele în care nu se afla alt act juridic în afara *Gazetei Palatului*.

Abia după ce se vedea echipat cu aceste atribute ale profesiei începea să-și salute confracții, considerând că n-o putea face decât după ce-și părăsea incognitoul civil și-l înlocuia cu splendoarea ținutei judiciare. Cunoștea din vedere pe toată lumea din Palat, începând cu ilustrii președinți de Curte și sfârșind cu cei mai umili grefieri, inclusiv, bineînțeles, cu interminabila cohortă de procurori, apărători, avocați și avocaței cu care se întâlneau de atâtea ori, din întâmplare, fie în sălile de ședință supraîncălzite, fie pe culoarele prăfuite sau pe nesfârșitele scări interioare. Îi cunoștea pe toți. În schimb, nimeni nu știa exact cine e el... Cei mai tineri dintre tinerii confracți se întrebau chiar cine o fi arătarea asta atât de caraghios împopoțonată, cu mustața pleoștită și cu ochelarii ce-i tremurau pe șaua nasului, precum și ce anume l-o fi îmboldind să gonească neconținut prin imensa clădire, în care pleda de altfel foarte rar.

Se sinchisea destul de puțin de părerile baroului asupra persoanei sale. Umbla din grefă în grefă, de la o instanță la cealaltă ca să consulte avizierul cu „lista proceselor“. De patru sau cinci ori pe an putea fi văzut pledând la bara vreunei instanțe corecționale, unde se străduia să smulgă clemența judecătorilor pentru vreun vagabond înrăit. Activitatea profesională, talentul oratoric și ambițiile sale păreau să se limiteze aici. Așa se înfățișa Victor Deliot, înscris în baroul parizian cu patruzeci și cinci de ani în urmă...

Îl vedeai mereu singur... Puțini dintre vechii colegi îi făceau în treacăt un semn amical, dar fără să se oprească, preferând să evite un confrate atât de puțin ancorat în profesiune și, neîndoios, incapabil să le procure cândva vreun

proces interesant. Iată de ce Victor Deliot rămase surprins și alarmat totodată când fu ajuns din urmă de un aprod:

– Ah, maestre Deliot... Vă caut peste tot de vreo douăzeci de minute... Domnul decan Musnier vă invită de urgență în cabinetul dumisale.

– Decanul? bâigui bătrânul avocat. Ce vrea cu mine?

– Nu știu, răspunse aprodul. Dar pare să fie ceva grabnic! Sunteți așteptat...

– Bine, bine, mă duc...

Nu se grăbea prea tare, întrucât îl cunoștea pe Musnier de foarte multă vreme. Urmaseră împreună cursurile Facultății de Drept și se înscriaseră în același an ca stagiați în baroul din Paris, după ce în prealabil își ajutase colegul la teza de licență. Acest Musnier se dovedise un student nu tocmai strălucit, pe când Deliot aproape că uluise juriul examinator.

Dar, de la acele vremuri îndepărtate, lucrurile se schimbaseră. Musnier avusese deosebitul noroc să fie numit la începutul carierei ca apărător din oficiu într-un răsunător proces de moravuri și izbutise să obțină achitarea unei cliente condamnate cu anticipație de opinia publică. Tânărului avocat nu-i mai rămânea decât să se lase purtat pe valurile unui renume crescând; renume mult prea exagerat după opinia lui Deliot, care-și considera colegul drept un pledant exacerabil. Totuși, după patruzeci și cinci de ani de mediocritate și cu cariera ratată, se resemna să vegeteze, mulțumindu-se doar cu acele „cazuri“ pe care confracții săi le refuzau. Victor Deliot trăia de azi pe mâine din micile trebușoare ale Palatului de Justiție...

De fapt îl detesta cordial pe Musnier, care, aidoma tuturor ariviștilor, nu ținea să întâlnească în calea-i triumfală

colegi din tinerețe care-l cunoscuseră sub aspecte mult mai puțin strălucitoare. I se întâmpla lui Deliot să se încrucișeze uneori cu Musnier pe sălile Palatului, după ce acesta fusese numit în invidiatul său post, dar decanul, pătruns de importanța persoanei sale și a înaltului rang ce-l deținea, abia catadicsea să-i răspundă la salut. Deliot nu era surprins peste măsură, deoarece își dădea seama că în ochii unora ca Musnier el trecea drept o rușine a corpului de avocați, întrucât ei nu admiteau un ghinion persistent. În această stare de spirit, bătrânul avocat ratat bătu cu timiditate la ușa domnului decan.

– Bună ziua, Deliot! rosti acesta cu o amabilitate ce nu-i stătea în obicei. Îmi pare c-a trecut multă vreme de când n-am mai stat de vorbă! De ce naiba nu vii niciodată să mă vezi?

Deliot era uluit: fostul său coleg de facultate i se înfățișa aproape surâzător:

– Ei, ce mai întrebi? se bâlbâi avocatul. Nu voiam să te deranjez: ești doar atât de ocupat...

– Nicidecum, dragă prietene! Și în niciun caz pentru un amic. O țigară de foi?

Deliot ezită un pic înainte de a întinde mâna către minunata cutie ce i se oferea și spuse după ce luă una:

– Mulțumesc! O voi savura diseară...

– Mai ia, te rog! Ia mai multe... Și decanul îi întinse un pumn de trabucuri pe care Deliot, jenat, se grăbi să le îndese prin deschizătura robei, într-un buzunar al vestei.

– Dar bine, amice, de ce nu stai jos?

Deliot se execută. Musnier rămase în picioare și începu să se plimbe de-a lungul și de-a latul cabinetului, în spatele vastului său birou, fără să înceteze a vorbi:

– Spune-mi, te rog, ai auzit despre cazul Vauthier?

– Nu.

– După cum te cunosc, nu-i de mirare! Nu te vei schimba, oare, niciodată? În definitiv ce tot învârești prin Palat cât e ziua de lungă?

– Hoinăresc...

– Vezi? Asta mă-ntristează... De aceea m-am și gândit la tine.

Deliot holbă ochii și clipi repede în spatele ochelarilor.

– Acest caz Vauthier, de care tu n-ai habar, a făcut totuși destulă vâlvă acum șase luni... Vauthier ăsta a ucis un american la bordul pachebotului *De Grasse*, în timpul unei călătorii de la New York la Le Havre... O crimă stupidă, al cărei mobil real nu a putut fi descoperit încă. Vauthier a ucis un om pe care nu-l văzuse niciodată în viața lui, nu-l cunoștea și nici măcar nu l-a jefuit. Comandantul lui *De Grasse*, cum e și lesne de înțeles, l-a arestat pe loc și l-a predat ulterior poliției care a venit la debarcaderul din Le Havre să-l preia. Actualmente e deținut la Santé și peste trei săptămâni va fi judecat de Curtea cu Juri. Cam asta ar fi totul...

– Și numai pentru a-mi relata acest fapt divers ai fost atât de grăbit să mă vezi?

– Da. Fiindcă am intenția să-ți încredințez procesul.

– Mie?

– Întocmai.

– Dar știi foarte bine că eu nu-s pledant la Curtea cu Juri!

– Un motiv în plus ca să devii! Încă nu te-ai săturat de corecțional? Ascultă-mă, amice: mă mâhnește să văd că un om de valoare, la vârsta ta, își irosește timpul și talentul în

procese cu câini striviți, de contravenții sau de mici proxeneți. Trezește-te odată, Deliot! Corecționalul mă face să râd în timp ce Curtea cu Juri e ceva foarte serios... Gândește-te că, de îndată ce un individ e în primejdie să-și piardă capul, întreaga opinie publică se pasionează. Și numai ea contează în cariera noastră! Fii sigur că, dacă izbutești să te descurci onorabil cu acest caz Vauthier, ai șanse să capeți și altele, poate și mai frumoase!

– Evident... recunosc Deliot. Poate că ai dreptate și îți mulțumesc că te-ai gândit la mine...

– Țin însă să te avertizez de la început că nu trebuie să te aștepti la cine știe ce onorariu: din punct de vedere financiar, cazul Vauthier nu-i o afacere interesantă. Bani nu prea sunt... Dar ca reclamă, e cât se poate de bun... A, da, am uitat să-ți comunic un detaliu important. S-au mai ocupat de acest caz doi confrăți de-ai noștri: Charmaux și de Silves. Îi cunoști?

– După nume...

– Nici asta nu mă miră! Dar bine, dragul meu prieten, ești chiar hotărât să nu cunoști pe nimeni? De fapt, acesta e și motivul pentru care nu lucrezi! Între confrăți, se mai sprijină unul pe altul, mai trece unul altuia câte un proces și, astfel, acționează solidaritatea profesională... În sfârșit! Realitatea e că Charmaux ne-a înapoiat dosarul după ce l-a studiat un timp, fără să-mi comunice de ce... Am stat apoi de vorbă cu de Silves, care e un tânăr eminent. Mi-a dat să înțeleg că, eventual, cazul Vauthier ar putea să-l intereseze. Peste câteva zile Charmaux i-a încredințat dosarul. Am bănuțat că a fost tare bucuros că s-a descotorosit de el... Totul mergea deci cum nu se poate mai bine, când, deodată, mă pomenesc cu de

Silves al meu săptămâna trecută, care-mi spune că în mod categoric nu se mai poate ocupa de această afacere. Și asta cu trei săptămâni înainte de începerea procesului! Am fost nevoit să caut de urgență alt apărător... Și, vrei să mă crezi sau nu, dar n-am găsit niciunul! S-au eschivat cu toții... M-am văzut deci silit, de acord cu președintele Legris care va conduce dezbaterile, să numesc un apărător din oficiu. Și m-am gândit la tine...

Pe când pronunța ultimele cuvinte, privirile decanului Musnier îl ocoliseră pe Deliot, care înțelegea, în sfârșit, motivul excesivei amabilități cu care fusese primit.

– Iată dosarul, continuă Musnier zorit, arătându-i o mapă voluminoasă, înțesată cu hârtii, care ocupa mijlocul mesei sale de lucru.

După ce s-a ridicat din fotoliu, bătrânul avocat a cântărit dosarul din ochi și a spus:

– Înțeleg... Înțeleg foarte bine... Oricum, nu pot nega că iluștrii mei confrăți au adunat un număr impresionant de piese... Să nădăjduim că toate vor fi convingătoare! Fără să mai adauge ceva, a îndesat dosarul în servieta de piele, unde cazul Vauthier urma să stea în vecinătatea *Gazetei Palatului*. Se îndreptă apoi spre ușă.

– Deliot! strigă decanul în urma lui, oarecum jenat. Ești foarte supărat pe mine?

– Nu, de ce? Ți-ai făcut meseria... Atâta tot! Voi încerca să mi-o fac și eu pe a mea...

– A, nu, greșești dacă iei lucrurile astfel. Ieri, înainte de a mă hotărî să trimit după tine, am răsfoit dosarul cu un singur scop: să mă lămuresc pentru ce s-au lepădat confrății noștri de acest caz. Cred că-s edificat. Speța în sine pare destul de

banală: crima poartă chiar semnătura autorului... de altminteri el n-a încercat niciun moment să nege fapta... Posibilitatea victimei îmi pare anodină, în schimb, cea a criminalului – Jacques Vauthier – e dintre cele mai ciudate. S-ar putea ca tocmai acesta să fi fost motivul care i-a îndepărtat pe cei doi apărători succesivi.

– Aha... Vrei să mă anunți, desigur, că individul e un monstru?

– Nu vreau să te influențez... Citește dosarul: îți vei da seama singur... Vei avea poate nevoie de un termen suplimentar ca să-ți pregătești apărarea? Dacă întâmpini vreo dificultate, nu ezita: vino, spune-mi și vom amâna procesul.

– Voi face tot ce-mi va sta în puteri să evit acest lucru. Odată scos din butoi, vinul trebuie băut; tot așa și o crimă, odată ce a fost săvârșită, trebuie judecată imediat. Sau prevenitul e vinovat și trebuie condamnat cât mai curând, sau e nevinovat, și atunci e nedrept să i se prelungească detenția.

– În cazul de față, dragul meu, s-ar părea că vinovăția noului tău client nu poate fi pusă la îndoială. De altfel, din toată atitudinea lui de după săvârșirea crimei, putem trage concluzia că-și va recunoaște vinovăția.

– Dă-mi voie să-ți atrag atenția, scumpul meu decan, că această chestiune nu ne privește decât pe el și pe mine...

– Bineînțeles. Un lucru e însă cert: a ucis! Și atunci, Dumnezeu să mă ierte, șase sau opt luni de închisoare preventivă nu reprezintă cine știe ce față de numărul anilor pe care îi va primi, presupunând că reușești să-i salvezi capul!

– Trec să-ți comunic impresiile mele peste opt zile, îi spuse Deliot în loc de „la revedere!”

I se părea inutil să mai dea mâna cu acest „decan al nenorocirii”, care îi aruncase în cărcă un proces imposibil.

De data aceasta străbătu în grabă Galeria Tocmelilor. Odată ajuns în Sala Pașilor Pierduți, se pomeni nas în nas cu Berthet – unul dintre nenumărații săi confrăți care, de obicei, se prefăceau că nu-l cunosc.

– Ia te uită, dar e chiar bunul meu amic Deliot! strigă Berthet. Ce mai faci, dragă?

De emoție, lui Deliot era cât p-aci să-i alunece servieta de sub braț. Hotărât lucru: era ziua surprizelor...

– Ei, să fie într-un ceas bun! continuă interlocutorul, arătând spre servieta umflată cu dosarul Vauthier. Ai de lucru, nu glumă! E barem ceva interesant?

– Am aici un caz extrem de greu, răspunse bătrânul avocat cu un aer confidențial.

– Nu mai spune! Corecțional?

– Curtea cu Juri! spuse Deliot cu nepăsare îndepărtându-se și lăsându-l pe Berthet încremenit de uimire.

Când ajunse din nou la vestiar pentru a înlocui toca deformă cu pălăria melon ponosită, proaspătul apărător al lui Vauthier se gândi că pentru prima dată în viață avusese o izbândă. Doar faptul că a putut pronunța cuvintele magice și în același timp teribile: „Curtea cu Juri” îi săltase pe loc acțiunile. Acum rămânea să câștige cu orice preț... Dar ce putea fi, oare, în acest dosar de care toți se descotoroseau?

*

A aflat aceasta câteva ore mai târziu, după ce a citit și răsцитit piesele adunate de cei doi predecesori. Unele erau pline de adnotații personale. Deliot începu prin a șterge cu radiera toate aprecierile confrăților. El nu făcea niciodată adnotări, mulțumindu-se numai cu piesele din dosar ale căror relatări aride îi ajungeau și, biziindu-se pe memorie...

Afară se lăsase o noapte de iarnă, deși era abia ceasul cinci... Cabinetul de lucru ce-i slujea drept birou și totodată de unică sală de primire din modestul apartament pe care Victor Deliot îl ocupa de mulți ani, la al cincilea etaj al unui imobil de pe strada Saints-Pères, nu era luminat în acea seară decât de o lampă cu abajur verde, așezată pe birou. Avocatul se îndreptă cu pași târăgânați către o nișă disimulată în fundul vestiarului: luă de pe cuier un halat de casă decolorat, pe care și-l trase peste haină cum făcea și cu roba. Intră apoi în mica bucătărie și puse la încălzit cafeaua ce-i fusese preparată de menajeră. Se înapoie în cabinet cu ibricul și o ceașcă ciobită: primul își găsi locul obișnuit pe sobiță – unica sursă de căldură a apartamentului; ceașca știrbă eșuă pe covorul jerpelit, la picioarele unui fotoliu străvechi în care se înfundă avocatul, după ce se hotărâse să-și aprindă una dintre țigările de foi pe care i le oferise decanul. Puțin după aceea, acest confort aproximativ îi păru bătrânului singuratic o adevărată fericire.

Victor Deliot, cu ochii abia întredeschiși, se gândea. Nu se trezi din această toropeală aparentă decât de două ori, ca să întindă mâna către masa pe care se afla telefonul.

– Alo! Maestrul Charmaux? Aici Deliot... N-am avut plăcerea să ne cunoaștem personal, deoarece n-am avut încă ocazia să ne întâlnim în interes profesional... Și vă rog să fiți convinși, scumpul meu coleg, regretele sunt de partea mea... Îmi iau îngăduința să vă telefonez privitor la cazul Vauthier pe care, dacă mă pot exprima astfel, l-am moștenit... Nu, nu-l mai are maestrul de Silves... L-am preluat eu... Iată motivul principal pentru care vă întreb în calitate de confrate și cu titlu strict confidențial: Ce v-a determinat să renunțați la acest caz?

Răspunsul fu lung și încurcat. Victor Deliot asculta clătînând din cap și puncta la răstimpuri frazele confratelui cu câte un „Uite! Uite!“ sau „Ce curios!“... După ce domnul Charmaux își termină, în sfârșit, explicațiile, bătrânul avocat îi răspunse cu o politețe strict profesională:

– Vă rog din nou să mă scuzați, scumpe confrate, că v-am deranjat. Înțeleg perfect motivele imperioase care v-au determinat, fără voia dumneavoastră, să renunțați la apărarea acestui proces... Țin să vă mulțumesc pentru extrema dumneavoastră amabilitate și nutresc speranța că voi avea plăcerea să vă cunosc și mai bine într-una dintre zilele viitoare... Închise telefonul spunând: „Ciudat! Foarte ciudat...“ Imediat după aceea formă alt număr pe cadranul automat:

– Alo! Aș dori să vorbesc cu maestrul de Silves, din partea confratelui său Deliot... „De“ ca „Denys“ și „Liot“ oarecum ca „Liotă“... S-a putut convinge cu acel prilej că numele său nu fusese rostit prea des în casa ilustrului său confrate, ceea ce de altfel îi era perfect egal.

– Alo! Maestrul de Silves? Aici Deliot...

Reînnoi scuzele pentru deranj, puse aceeași întrebare; ascultă, clătînă din nou din cap, mulțumi și închise telefonul murmurând: „Bizar! Foarte bizar!“...

Tăcerea se așternu din nou în odăița îmbâcsită de mirosul pătrunzător al nesfârșitei sale țigări de foi. Afară era din ce în ce mai întuneric. Lampa cu abajur verde rămase aprinsă până la ivirea zorilor... Când menajera intră în apartament a doua zi, devreme, fu foarte surprinsă văzându-l pe stăpânul casei dormind în fotoliu. Pe când dădea o raită prin dormitor pentru a se convinge că avocatul nu-și folosisese patul, auzi și glasul lui Deliot cam îngălat, somnoros:

– Dumneata ești, Luiza? Cât e ceasul?